

www.ketab.ir
ketab@ketab.ir
ketab@ketab.ir
ketab@ketab.ir

بانوان شاهنامه

سین فلاح رستگار

www.ketab.ir

www.joghdpub.ir

joghdbook@gmail.com

@joghdbook

joghd.ketab

مؤسسه‌ی انتشارات جغد

شماره تماس، واتساپ و تلگرام: ۰۹۱۲۰۰۳۷۱۹۳

تهران: صندوق پستی ۱۴۷ - ۱۶۶۳۵

بانوان شاهنامه: گیتی فلاح رستگار

حاجت‌چین: زهرا زنگایی

ویراستار: فاطمه حسینی راه fhz.17757@gmail.com

مدیر هنری: بهوش خسروی

طراح جلد: انوش حسینی

صفحه‌آرا: محمدکاظم

ناظر چاپ: حسین فاضلی

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۹ -

BN: 978 - 622 - 6467 - 08 - 7

عنوان و نام پدیدآور : بانوان شاهنامه / گیتی فلاح رستگار، ۱۳۱۸

مشخصات نشر : تهران: نشر جغد، ۱۳۹۸، ۵۳۷ ص

شابک : ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۶۴۶۷ - ۰۸ - ۷

وضعیت فهرست نویسی : فیا

یادداشت : کتابنامه.

موضوع : فردوسی، ابوالقاسم، ۳۲۹ - ۴۱۶ ق. شاهنامه -- گیتی -- زنان

موضوع : Abolqasem. Shahnameh -- Characters -- Women

موضوع : فردوسی، ابوالقاسم، ۳۲۹ - ۴۱۶ ق. شاهنامه -- نقد و تفسیر

موضوع : Abolqasem. Shahnameh -- Criticism and interpretation

موضوع : زنان در ادبیات Women in literature

موضوع : شعر فارسی -- قرن ۴ ق. -- تاریخ و نقد

موضوع : Persian poetry -- 10th century -- History and criticism

رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۸ ب ۲ ا ۴۴۹۶ PIR

رده‌بندی دیوبی : فا ۲۱۸ / ۱

شماره کتابشناسی ملی : ۵۶۵۰۶۸۴

همه حقوق چاپ و نشر این کتاب به هر شکل برای نشر جغد محفوظ است.

فهرست

۱۳	مقدمه
۱۶	نیایش او، ستایش ما
۲۳	از بخارا تا غزنه؛ از سامانیان تا غزنویان
۲۹	فکر و فرهنگ
۴۱	تولدی دیگر
۶۶	ما و شاعرو شاهنامه
۷۵	بانوان شاهنامه
۹۴	یادآوری چند نکته
۹۷	فصل ۱. شهرناز و ارنواز
۱۰۵	فصل ۲. فرانک: مادر فریدون
۱۱۱	فصل ۳. سه دختر سرو، شاه یمن
۱۲۱	فصل ۴. دختر ایرج
۱۲۳	فصل ۵. مادر زال
۱۲۷	فصل ۶. سیندخت، نخستین رسول سیاسی زن
۱۴۱	فصل ۷. رودابه
۱۹۳	فصل ۸. زن جادو در خان چهارم از هفت خان رستم
۲۰۱	فصل ۹. سودابه
۲۰۱	سودابه و کیکاووس
۲۱۵	فصل ۱۰. تهمینه

۲۲۷	فصل ۱۱. گردآفرید
۲۳۷	فصل ۱۲. مادر سیاوش
۲۴۳	فصل ۱۳. سودابه و سیاوش
۲۴۴	داستان سودابه و سیاوش
۲۵۹	فصل ۱۴. جریره و فرنگیس، همسران سیاوش
۲۷۰	جریره
۳۱۹	فصل ۱۵. منیژه
۳۳۹	فصل ۱۶. همسر فردوسی
۳۴۳	فصل ۱۷. کنیزکان کیخسرو
۳۴۵	فصل ۱۸. کنیزان همسر گشتاسب
۳۴۵	«سه دختر قیصر»
۳۷۳	فصل ۱۹. همای و زناز
۳۸۱	فصل ۲۰. بانوان دورگه‌ها
۳۸۱	۱- ناهید
۳۸۵	۲- روشنگ
۳۹۰	۳- فغستان
۳۹۱	۴- زنان شهر هروم
۳۹۹	فصل ۲۱. بانوان داستان‌ساز دوران اردشیر بابک
۳۹۹	۱- مادر اردشیر
۴۰۱	۲- گلنار
۴۰۵	۳- دختر هفتواد
۴۰۷	۴- دختر اردوان
۴۱۱	۵- دختر مهرک
۴۱۳	فصل ۲۲. بانوان داستان‌ساز دوران شاپور ذوالاکتاف
۴۱۳	۱- کنیزک اورمزد
۴۱۷	۲- نوشه دختر نرسی، عمه شاپور و مالکه دختر او
۴۲۰	۳- کنیزک و شاپور در روم
۴۲۵	فصل ۲۳. داستان‌های کوتاه بهرام گور با دخترکان
۴۲۵	۱- دایگان و دو کنیزک رومی
۴۲۷	۲- چهار دختر آسیابان
۴۳۰	۳- مهمان شدن بهرام بر زن دهقان

۴۳۲	۴- سه دختر برزین دهقان
۴۳۷	۵- دختر گوهر فروش
۴۴۲	۶- سپینود، دختر شنگل پادشاه هند
۴۴۳	فصل ۲۴. بانوان دوره کسری انوشیروان
۴۴۳	۱- مادر کسری
۴۴۶	۲- همسر مهبد وزیر انوشیروان
۴۴۷	۳- شهباده خانم چینی
۴۵۴	۴- همسر «رای هند»
۴۶۵	فصل ۲۵. بانوان دوران خسرو پرویز
۴۶۵	۱- مریم، ختنه یصرم
۴۷۵	۲- گردیه خور بهام چوبنه
۵۰۲	۳- دختران خاقان
۵۰۹	۴- شیرین، همسر خسرو پرویز
۵۳۱	فصل ۲۶. پوران دخت - آزر م دخت: پادشاهان ساسانی
۵۳۲	۱- پوران دخت
۵۳۳	۲- آزر م دخت

به نام خداوند دانا و توانا

شاهنامه کتاب دانایی است، کتاب اندیشه نیک، گفتار نیک و کردار نیک که در برهه‌ای از تاریخ به دانایان پیشکش شده است. سراینده آن «فردوسی»، دانایی بزرگ و فراتر از زمان و مکان است. گویی ایران دودمانی، همی نشان را در دهان او نهاده و نفرشان را از بیگانه‌زدگی پس از چند قرن تحمل ذلت و حراری و ناامیدی به صورت کوره‌ای در اندرون او جای داده‌اند. این احساس بیدار شده و آتشین پس از چهل سال روزمرگی و انباشتگی از خانه دل فردوسی به صورت قورانی سی و پنج ساله بیرون حید و با نور و گرمای خود، در قالب شاهنامه، جبهه‌ای روشن و جاودانه پیش روی ایرانیان گشود. و به ما آموخت که در برابر مهاجمان چگونه بیندیشیم و چه رفتاری داشته باشیم!

مگر نه این است که زورگویی و متجاوزان داخلی و خارجی در تاریخ یک پیام واحد داشته‌اند! آن‌ها می‌خواستند و می‌خواهند فکر مردم را عوض کنند. به ملت‌ها گوشزد می‌کنند که باید به گونه‌ای که ما می‌خواهیم بیندیشید تا در امان باشید! اما شاهنامه به ما آموخت که برای نجات ایران چه باید کرد. داستان‌های شاهنامه هر یک نمونه‌ای برای چگونه اندیشیدن است: «هفت خان‌ها»، کشته شدن قهرمانان بی‌مانندی چون اسفندیار و سهراب و دیگران، همگی از آن جهت اهمیت دارند، تا به ما بگویند که پیروزی‌های بزرگ پس از شکست‌های بزرگ صورت می‌پذیرد و عبرت‌ها از زیر خاکستر ویرانی‌ها کنار سرنگونی‌ها و بوی خون کشته‌ها سربیز می‌زند! شاهنامه یک رویداد عظیم و استثنایی و درودی بر این سرزمین آریایی و سرودی برای این مردم و راهنمای

آیندگان و نشان دهندهٔ راه راست است. «فردوسی» بزرگ‌مردی است که به «خودی» ما رنگ و شکوفایی بخشیده و گذشتهٔ پرافتخار و فراموش‌شدهٔ ایران زمین را به زمان خود و به زمان آیندگان پیوند داده است. او در حافظهٔ تاریخی ایرانیان مظهر حضور شکوهمند این ملت، در طول تاریخ، در برابر نامردی‌ها و نامرادی‌هاست. این است راز همگونی میان آرزوهای ناب ما در حفظ و حراست از ایران زمین و جلوگیری از پایمال شدن فکر و فرهنگ ایرانی، با درون‌مایهٔ شگفت شاهنامه!

چه دشوار است سخن گفتن از شاهنامه و چه بسیار باید بکوشی تا بتوانی روح و روانت را در کنار این اثر گرانقدر قرار دهی و آن‌گاه از فردوسی اجازه بگیری که دربارهٔ این شاهکار اندکی سخن برانی.

روانش باوداده شدن فرین همیشگی ما نثار او باد!